

АНАЛІЗ СТАНУ СИСТЕМИ ПОВОДЖЕННЯ З МУНІЦИПАЛЬНИМИ ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

Дудар Ігор, д. т. н., професор кафедри містобудування та архітектури,
Яворовська Ольга, аспірантка кафедри містобудування та архітектури,
 Вінницький національний технічний університет, Україна

Актуальність постановленої проблеми. Сьогодні одним із завдань стратегії сталого розвитку для України є зменшення ризику для здоров'я людини шляхом попередження та контролю за забрудненням [1]. Одним із компонентів досягнення даної цілі у Національній парадигмі сталого розвитку України встановлено - удосконалення управління відходами [2]. Тому питання аналізу існуючої системи поводження з відходами та її удосконалення у містах, які є одним із масштабних виробників відходів, у Україні є вкрай актуальним.

Постановка завдання. Метою аналізу встановлено можливість комплексно оцінити ефективність управління сферою поводження з муніципальними ТПВ у м. Вінниця на основі збалансування економічних, екологічних і соціальних критеріїв даної сфери.

Виклад основного матеріалу. Для оцінки ми пропонуємо графічний аналіз – представлення системи поводження з відходами у вигляді моделі – трикутника і порівняння його з ідеальною моделлю. Таке графічне представлення допоможе виявити той напрямок, який найбільш потребує розвитку, визначити стратегічні напрями розвитку та удосконалення сфери поводження з ТПВ. В основу графічної моделі покладено побудову трикутника на трьох осях, які перетинаються. Позначимо їх як «економічна складова», «соціальна складова» і «екологічна складова». Відстань осі графічної моделі дорівнює величинам, що відображають рівень стану кожної з трьох складових сталого розвитку.

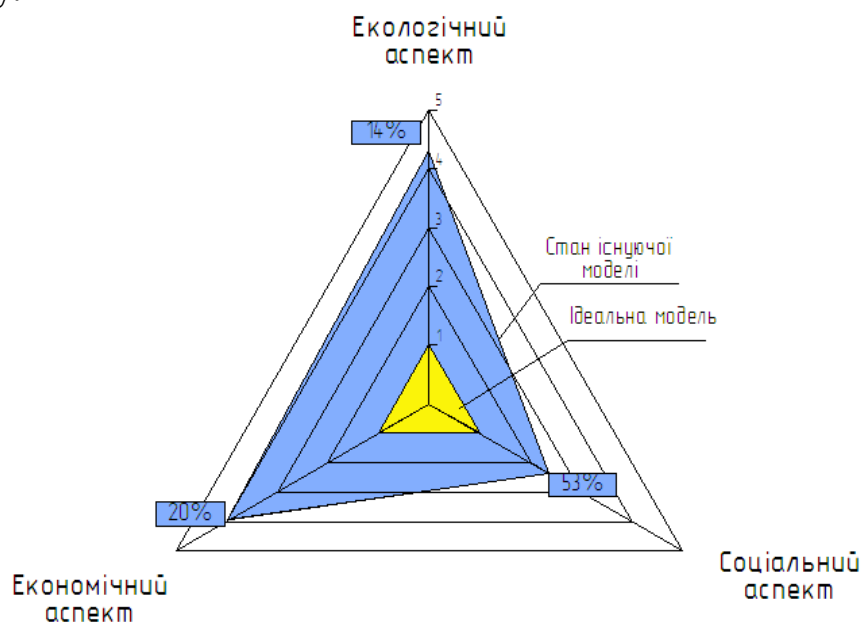

Рисунок 1 – Графічна модель системи поводження з ТПВ у м. Вінниця

Кожен аспект графічної моделі складається з певних індикаторів та критеріїв [3] (наприклад, відсоток муніципальних ТПВ, які піддаються вторинній переробці або забороняються на полігоні), оцінених за п'ятибальною шкалою: 1 виставляється за умови задоволеністю системою або її максимального функціонування, 5 – незадоволеністю системи. Ідеальна модель умовно має всі показники на рівні 1.

Графічна модель існуючої системи поводження з ТПВ у м. Вінниця (неправильний трикутник синього кольору) та ідеальна модель поводження з ТПВ (правильний трикутник жовтого кольору) представлено на рис.1.

Висновки. Аналізуючи модель, можна зробити висновок, що найгіршим є економічний аспект, ефективність якого складає лише 14% від ефективності ідеальної моделі. Це зумовлено відсутністю етапу вторинної переробки в системі м. Вінниця. Саме на етапі вторинної переробки скорочуються витрати на виготовлення нової продукції (електроенергія, сировина інш), або збільшуються доходи за рахунок продажу вторинної сировини. Найближчим до «ідеалу» є соціальний аспект системи. Це означає, що система поводження з ТПВ є умовно прийнятною і зручною для населення (оскільки аналізувався етап первинного збору; результати було отримано у ході проведення соціологічного опитування).

Ефективність системи з ТПВ у м. Вінниця вцілому складає 29% та потребує подальшого удосконалення.

Список використаної літератури

1. Дудар І.Н. Проблеми збирання та переробки сміття в містах [Текст]/ І.Н. Дудар, О.М. Смоляк // Містобудування та територіальне планування. – 2006. – № 24. –С.35-39.

2. Національна парадигма сталого розвитку України [Текст]/ за заг. ред. академіка НАН України, д.т.н., проф., засл. діяча науки і техніки України . Є. Патона. – К.: Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України", 2012. – 72 с.

3. Оспищев В.И. Факторы, влияющие на сбор и утилизацию отходов [Текст]/ В.И. Оспищев // Коммунальное хозяйство городов: науч. - техн. сб. - К.: Техніка, 2001-Вып. 52.-С. 51-55.